

Äldrenämnden

2023-05-22

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: ÄLN 2023/57

Politikerinitiativ Hjärt- och lungräddning inom hemtjänst och särskilt boende för äldre

Inkom den 29 mars 2023 från Ingvar Eklund (L), Tobias Nässén (M), Håkan Ekengren (C) Ylva Jans (KD)

Förslag till beslut

Äldrenämnden noterar informationen till protokollet och noterar att intentionen med initiativet redan är uppfyllt.

Politikerinitiativet anses härmed vara besvarat.

Sammanfattning

I politikerinitiativet föreslås att Äldredirektören ges i uppdrag att föreslå utbildningserbjudande i hjärt- och lungräddning till samtliga medarbetare inom kundvalet hemtjänst samt att kartlägga hur särskilda boenden för äldre valt att arbeta gällande hjärtstartare.

Enhetens utredning visar att en utbildning i hjärt- och lungräddning till personal inom hemtjänsten kan tillgodoses på annat sätt.

En kartläggning visar att sex av Nackas 14 särskilda boenden har hjärtstartare och att två boenden planerar att köpa in hjärtstartare. Övriga boenden hänvisar till styrdokument och rutin för hur man agerar vid hjärtstopp.

Förslagen i politikerinitiativet

Politikerinitiativet föreslår;

- att alla medarbetare inom de olika anordnarna av hemtjänst i Nacka kommun ska erbjudas att genomgå utbildning i hjärt- och lungräddning, HLR. Äldredirektören ges i uppdrag att föreslå utbildningserbjudande exempelvis via Röda Korset eller annan utförare.
- att äldredirektören ges i uppdrag att återkomma till äldrenämnden med information om hur anordnare av särskilt boende har valt att arbeta gällande

hjärtstartare och om möjligt en bild över vilken andel av SÄBO som har hjärtstartare.

Enhetens utredning och bedömning

Enhetens utredning visar att det finns flera olika möjligheter för anordnare att erbjuda utbildning i hjärt- och lungräddning till sina medarbetare.

Anordnarens ansvar

Enligt villkor 11 i auktorisationsvillkoren i kundvalet för hemtjänst ska anordnaren sträva efter att personalen uppfyller ”Socialstyrelsens allmänna råd om grundläggande kunskaper hos personalen som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre, SOSFS 2011:12”. De ska enligt detta villkor också sörja för kompetensutveckling för personalen. I Arbetarskyddsstyrelsens föreskrift om första hjälpen och krisstöd samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna, AFS 1999–7, fastslås att det på varje arbetsställe skall finnas den beredskap och de rutiner för första hjälpen och krisstöd som behövs med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och särskilda risker.

Utifrån detta kan således en utbildning inom hjärt- och lungräddning anses vara en utbildning anordnaren ska arrangera på egen hand för sina medarbetare.

Äldreomsorgslyftet

Varje anordnare kan ansöka om medel för utbildning för sina medarbetare via Äldreomsorgslyftet. Inom Äldreomsorgslyftet kan anordnare ansöka för intern utbildning med relevans för arbetet inom äldreomsorgen. Utbildning inom hjärt- och lungräddning anses som en intern fortbildning för medarbetarna. Anordnaren väljer själv vilken aktör de vill ska bedriva utbildningen och får stå för utbildningskostnaden. Socialstyrelsen beviljar i detta fall de lönekostnader det innebär för anordnaren att ombesörja detta för sin personal.

Kostnadsfria utbildningar

Flera organisationer, exempelvis Svenska rådet för hjärt- lungräddning och Röda Korset erbjuder webbutbildningar inom HLR. Dessa kurser är kostnadsfria. Röda Korset tillhandahåller en digital webbutbildning via Zoom där teori och praktiska övningar varvas. Svenska rådet för hjärt- lungräddning erbjuder en teoretisk online-utbildning där deltagaren medverkar genom att svara på frågor efter varje teoriavsnitt.

Konsekvenser av utbildning i Nacka kommuns regi

Totalt arbetar det cirka 600 medarbetare inom Nacka kommuns olika hemtjänstutförare. Kostnaden för ett utbildningstillfälle är jämförlig hos olika utbildningsanordnare. Om alla medarbetare ska erbjudas ett utbildningstillfälle innebär det en ungefärlig kostnad på drygt 300 000 kronor. Vidare bör en person som har genomfört en HLR-utbildning, repetera alternativt gå en ny utbildning minst en gång per år, enligt rekommendationer

från Svenska rådet för hjärt- lungräddning. Om kommunen ska agera utifrån dessa rekommendationer och kontinuerligt erbjuda HLR- utbildningar till alla medarbetare inom hemtjänst så är det en aspekt att ta i beaktande såtillvida hur det fortsatt ska organiseras.

Utredningen visar att det finns flera olika möjligheter för anordnare att tillhandahålla utbildning inom hjärt- och lungräddning för sina medarbetare. Således blir bedömningen att myndigheten inte behöver erbjuda detta.

Hjärtstartare på särskilt boende

Svenska läkarsällskapet, Svensk sjuksköterskeförening och Svenska rådet för hjärt- lungräddning har utarbetat etiska riktlinjer för hjärt- och lungräddning. Med utgångspunkt från de etiska riktlinjerna ska ansvarig läkare eller motsvarande i samråd med patient/närstående besluta om hjärt- och lungräddning ska utföras eller inte på basen av en individuell bedömning.

Beslutet ska vara skriftligt och daterat. Beslutet ska omprövas minst en gång per år. Ansvarig läkare eller motsvarande kan alltid besluta om att inte utföra hjärt-lungräddning oavsett tidigare beslut eller patientens/närståendes önskemål.

All hälso- och sjukvårdspersonal och omsorgspersonal ska ha tillgång till aktuellt beslut. Beslut om att utföra eller inte utföra hjärt-lungräddning finns tillgängligt enligt lokal rutin på Nackas särskilda boenden.

En kartläggning visar att sex av Nackas 14 särskilda boenden har hjärtstartare. Fyra boenden har hjärtstartaren placerad i entrén och hos två finns hjärtstartaren i en närliggande byggnad som snabbt kan komma på plats vid ett hjärtstopp.

Två boenden planerar att köpa in hjärtstartare och ett vårdbolag med fyra boenden har beslutat att inte köpa in utan hänvisar till styrdokument och rutiner kring hur medarbetarna ska agera vid eventuella hjärtstopp. Omsorgspersonal räknas inte som hälso- och sjukvårdspersonal inom den kommunala hälso- och sjukvården men omsorgspersonal kan påbörja HLR efter tydliga anvisningar från legitimerad sjuksköterska/läkare eller 112.

Där hjärtstartare inte finns är bedömningen att de styrdokument och rutiner som finns framtagna tillsammans med läkarorganisationen säkrar ett snabbt omhändertagande.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut innebär inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Bilaga: Politikerinitiativ

Ellinor Egefors Åkesson
Enhetschef
Äldreenheten

Frida Svärd
Kvalitetsutvecklare
Kvalitet vård och omsorg
Äldreenheten